Сшиток 42. 10. серпня 1923.
Ціна 15ц. 10 за $1.25
ДО НАБУТЯ У ВСІХ КНИГАРНЯХ.

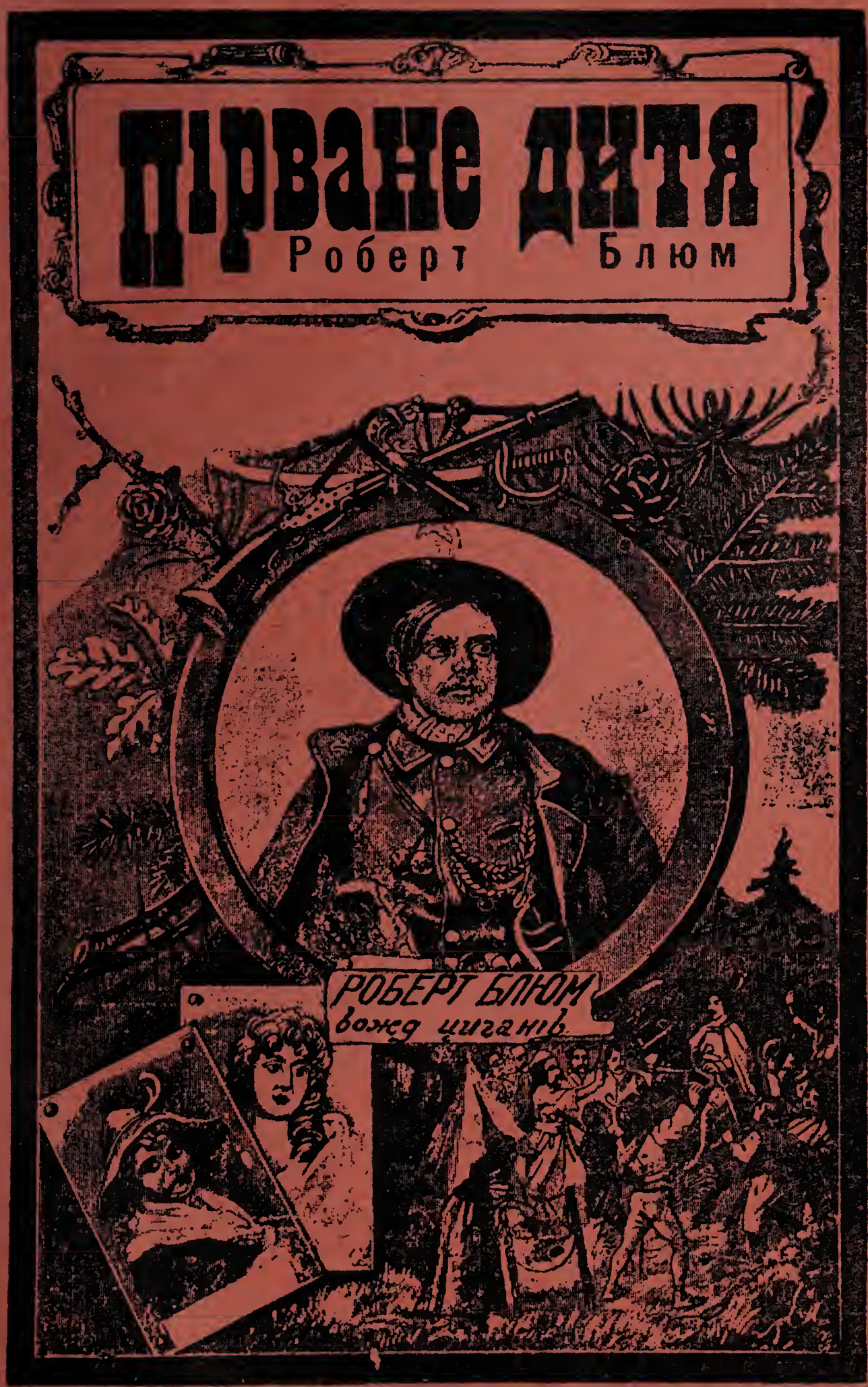

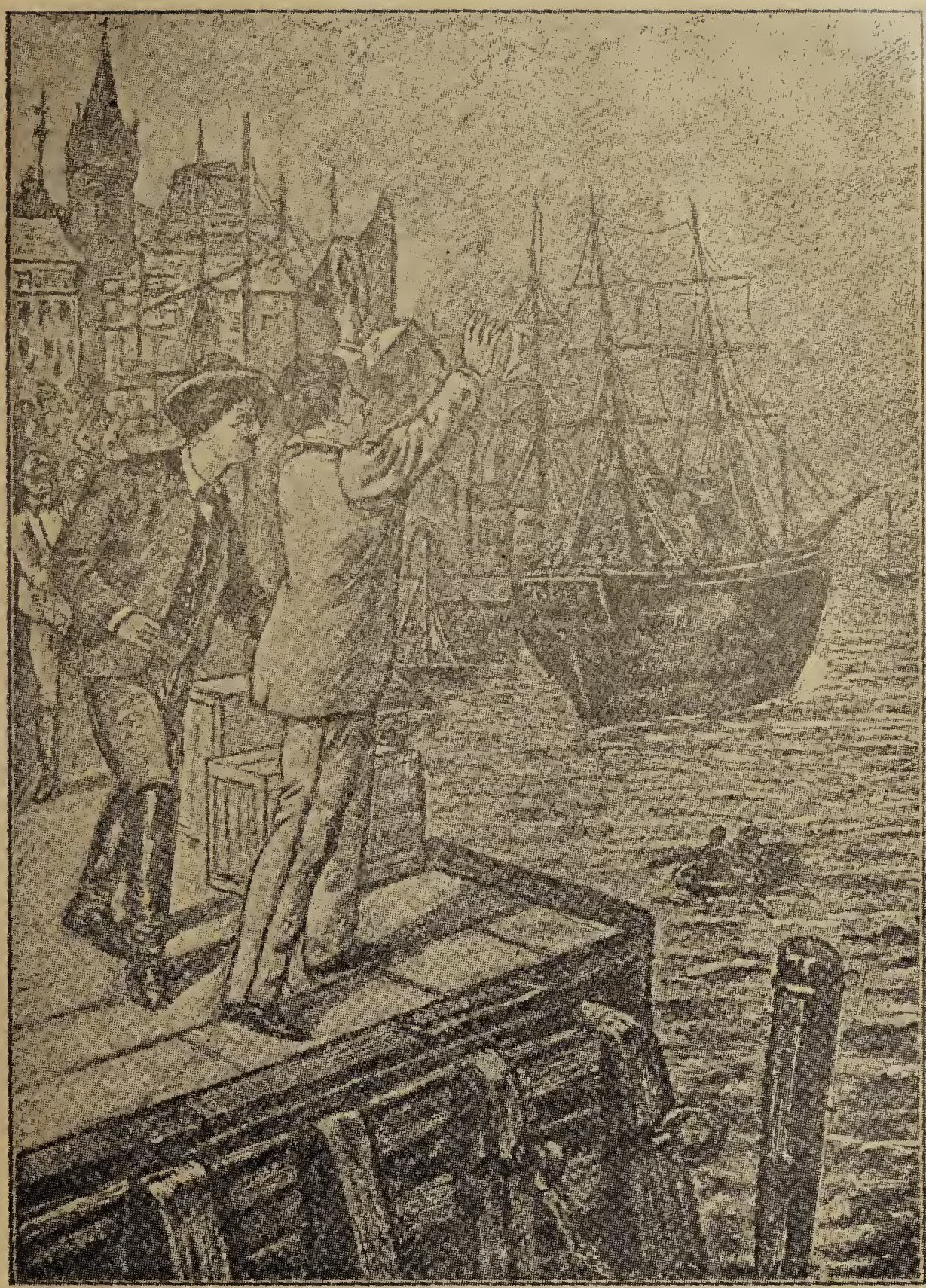

Пароход якраз рушив із пристані.

Втворила живо й вийшла поза браму — на волю!

Грудь її підняла ся в гору повним віддихом. Щирою молитвою подякувала Богу за увільнене. Потім глянула кругом себе.

Околиця була зовсім незнаною їй — не могла навіть зміркувати де находить ся.

Не було часу довго надумувати ся — мусіла чимскорше відси втікати, коли не хотіла впасти в руки ненависного Ібрагима. Кожду хвилю вижиданя могла навіть житєм переплатити.

Нараз — коли звернула ся в напрямі поблизького ліса — почула із віддалї туркіт воза та відгомін кінських копит, що з кождою хвилиною наближав ся.

Із її уст вихопив ся легкий оклик перестраху. Обняла її дика розпука і вона без надумуваня пігнала дорогою.

— Се певно Ібрагим! — шепотіла трівожно. — Приїзджає скорійше, як заповів! Мій Боже, колиб так довше я була надумувала ся, булаб пропала. Булоб вже запізно! О, Боже! Що за щастє, що я мала досить відваги щоб на час ізвідтам вибрати ся!

Відвернула ся ще раз і в недалекій віддалї запримітила вказуючу ся повозку. Приспішила ходу, щоб чимскорше дістати ся в ліс.

В кілька хвилин пізнійше Ібрагимова повозка спинила ся перед осторонь стоячим забудованєм.

Висїв й приступив до брами Із жахом відскочив, коли її застав відчиненою. Лихе прочутє його обняло.

Увійшовши в сіни і в голос по імени кликнув слугу. Але надармо — не дістав ніякої відповіди.

Жах відбив ся на його лици, коли наближав ся до кімнати, де ще перед полуднем давав прикази свойому слузї.

Тільки переступив поріг, а вже побачив старого драба, глубоким сном сповитого. Майже задубів на місцї.

Нараз, наче яким прочутєм порушений, Ібрагим кинув ся в двері сусїдної кімнати. І ті двері були незамкнені, а коли станув на порозї кімнати, де Ільона під ключем перебувала, з гніву та розпуки не знав що робити.

Дївчини там не було — пропала без слїду!...

Обняла його дика прямо лють. Скрегочучи зубами, прибіг до слуги і немилосерно почав ним потрясати, щоб із камінного сну його пробудити.

— Вставай драбе — гільтаю! — кричав, що сил мав. — І що-ж ти зробив? Так мої прикази сповняєш — пеш та спиш, замість стерегти дівчини, яку я під твоїм наглядом оставив?

Надармо кричав, грозив, просив, кликав — ніщо не помагало. Старий слуга спав смертельним сном й ніякі крики пана не були в силї його очутити.

Ібрагим був в розпуці — самий не знав, як собі порадити. Побачивши однак, що всї його з'усиля безуспішні, кинув старого на крісло та з червоним із гніву лицем звернув ся до входових дверий.

— Може дівчина ще не видобулась із відси! — подумав й засуятив ся. — Може вона тут де сховалась!

Із горячковим поспіхом почав перешукувати цілий будинок, по всїх закутках — але надармо!

Ільони не міг нїгде відшукати.

Обняла його лють безмірна. Сама думка, що дівчина могла вернути до своїх приятелїв та розказати про все, що витерпіла від нього, в божевілле його вводила.

— Мушу її знова в свої руки дістати — вона не сміє до них вернути! — Я певний, що її зловю, коли зручно візьму ся до роботи!

Се сказавши, перебіг довгі сїни й дістав ся на двір, Сїв на віз, свиснув батогом й пігнав дорогою в ліс.

Ібрагим здогадував ся, що сю якраз дорогу вибрала Ільона, думаючи в густім, темнім лїсї сховати ся перед настигаючою погонею, коли, противно, на дорозї вже здалеку її можна би доглянути.

Прочув се догадливий Ібрагим і — не помилив ся.

Уважно розглядав ся кругом але наразї не був в силї нїчого добачити.

Нараз запримітив на вогкій землї слїди малої жіночої ноги. Лице його викривилось жорстокою усмішкою.

— Се вона! — ликував до безтями. — Таки знайшов її слїд! Тепер вже не тяжко буде менї ту пташку зловити!

А горе їй, коли знова дістанеть ся в мої руки! Постараю ся, щоб вже більше не була в силї пошкодити менї!

Возом в ліс не міг запуститись, тож зліз, привязав коні до дерева, щоб не втікли, а самий пігнав за слідом.

Радів вже думкою, що знова її дістане в свої руки й обіцював собі, що строго її покарає.

Коби лиш вже віднайти її — побачити!

Чи Ільона прочувала, що ворог настигає за ньою?

Безмірною трівогою гнана, бігла без перестанку вперед, без означеної мети... Хотіла лиш чимскорше з того місця та як найдальше втікнути. Всі сили зібрала й мов той вітер гнала все дальше й дальше в темну гущавину ліса.

Коби лиш чимскорше перед тим ненависним чоловіком втікнути!...

Кругом себе розглядалась, шукаючи й відгадуючи напрям а однак не знала, куди її та дорога заведе та чи перед нічю зможе до якоїсь людської загороди дістатись.

Ті міркуваня однак не могли їй допомогти, не могла зволікати, мусіла все дальше перед себе гнати, коли не хотіла впасти в Ібраимові кіхті.

Було вже зовсім темно — ні одна звіздка на небі не сіяла. Вітер гнав тяжкі хмари, буря настигала.

А буря надходила із сторони, куди бігла Ільона, та дорогу їй запиняла. Не могла вже нічого кругом себе бачити, так темно стало. Навгад вишукувала дорогу, а була вже так змучена, що тільки із надлюдським з'усилем могла йти дальше.

— О, мій Боже, що дальше буде? Що станеть ся зі мною, коли не знайду ніякого захисту! — шепотіла тремтячими устами. — Коли та буря тепер зірветь ся, то пропаду зовсім — нігде бо ніякого місця не бачу, щоб схоронитись! Ніякої дороги тут не видно!

Жалілась так й просила Бога о поміч, щоб житє її пощадив.

Несвідомо зійшла на поперечну стежину й тепер доперва зі страхом побачила, що стежина ся, замісць вперед, знова взад її завела.

Здержала ся й надумавшись троха знова звернула ся вперед.

Нараз видалось їй, що в недалекій віддалі чує якийсь скорий хід.

Спинилась й почала наслухувати.

Може се Бог когось їй зсилає, що з тої матні на дорогу її виведе?

На хвилю блиснула ся надія, але живо погасла.

Обняла її страшна трівога, під впливом якої знова почала втікати.

— Се певно він — се Ібрагим! — зойкнула, з ума майже сходячи із великого страху. — Він гонить за мною й знова бажає зловити!

Щораз виразнійше вже чула настигаючого за собою ворога й напружувала всї свої сили, щоб як найдальше втікнути від нього.

Однак надармо — була вже дуже змучена й відчувала, що сим разом вже не втікне перед ним!

Бігла лїсом мов та переслїдувана звірина, з палаючими очима й тяжко знимаючою ся грудю.

Не знала що дїєть ся кругом ньої. Чула лиш одно: скоро наспіваючого за ньою ворога.

— О, мій Боже! — зойкнула жалїсно. — Ратуй мене від того ненависного чоловіка! Допоможи менї, Всемогучий, знайти яке пристановище та охорону перед тим жорстоким ворогом! Не дай менї згинути в його руках!

Була так схвильована, що не доглянула як лїс прорідив ся. Вона знята страшною трівогою бігла все вперед і вперед. Аж тепер, розглянувшись, в невеликій віддалї добачила вільну поляну й мимохіть спинила ся.

— Щоб се могло бути?

Там, під високими, старими деревами, були розбиті шатра якихсь дивоглядних людий.

Бачила навантажені вози та змучені шкапинята — бачила наче рій якихсь дивачно вбраних людий — однак не були се цигани!

Через кільканайцять хвилин стояла так непорушно на одному місцї й дивила ся на той дивачний гурток та незнакомі їх лиця.

Хтоб то були сї люди? Чи схочуть взяти в оборону опущену та переслїдувану дївчину?

Чи не станеть ся тут так само, як колись, коли вона, втікаючи перед ворогом, ще в гірші руки попала?

Пригадала собі добре, як її мучили цигани, а на са-

му думку про се волосє з'їжило ся на голові, й жах її напав, щоб те саме вдруге не повторилось.

Серце товкло ся напрасно коли приглядала ся тим дивачним людям та їх шатрам — а тут — нараз почула позад себе скорий хід свойого ворога.

Ще кілька хвилин — а вхопить свою жертву!

Обняла її дика, розпучлива трівога. На все инше згодилаб ся, коби лиш не впасти в його руки.

— Ні, ніколи! За ніяку ціну!

І нараз, зібравши всї свої сили, пігнала в напрямі до шатер та за кілька хвилин опинила ся перед ними — перед тими дивачними людьми, яких би иншим разом виминала.

В шатрі счинив ся крик, коли знагла чужа, бліда й тремтяча дівчина із розпущеним волосєм опинилась перед ними, наче явище якесь.

В мить окружили її жінки, а пси в голос почали гавкати та обнюхувати кругом. Царешті й мущини підійшли й цікаво почали її оглядати.

— Поможіть менї! Ради Бога, поможіть! Гонять за мною, хочуть зловити! — ридала Ільона, руки ламаючи та вказуючи в напрямі, звідки за хвилю Ібрагим мав явити ся.

— Ратуйте мене! Схоронїть перед ним! — благала а нараз дико в бік відскочила й глухо зойкнула.

Від сторони ліса поніс ся дикий крик. Ільона без тямки впала на землю.

РОЗДІЛ CXXIV.

ПРИКРІ ЧАСИ.

Ще одну днину перебув Раймунд Стеттен на долинї в підземеллю, поки знова зрівноважив ся й на світ божий рішив вернути ся.

Не бувби в силї тепер тут видержати, відколи та жінка, якої нї назвиска, нї походженя навіть не знав, оставила його з незнаних зовсїм причин після довшого спільного пожитя в підземеллю. А знова не легко було йому привикнути до рухливого житя в світї. Привик жити самотинно, у відокремленю від людий, наче кертиця, ховаючись від світла сонця...

А однак мусїв тепер станути до борби о Лївію!

Оставивши свою нору, знова звернув ся в сторону міста, в якого вязницї кілька тижнїв просидїв.

Відшукав там одного із найбільш знаних правників, виявив своє положенє й просив заняти ся його справою, щоб привернути належні йому права. Правник сей радив йому найперше займити добро пропавшого брата.

— Остерігаю вас однак згори, пане Стеттен — добавив по хвилї надуми — що будете мусїли великої частини свойого добра позбути ся. Довелось менї чути, що ваш брат дуже неоглядно хазяйнував грішми повіреними йому в заряд!

По лицї Стеттена перебігла сумна усмішка знесиля.

Як же радо бувби простив та вибачив братови, колиб він мав бодай стілько почутя для нього, щоб не виперти ся брата та не представити його перед світом як звичайного обманця.

Але щож! Треба було й сю гірку пігулку пілкнути.

Поступив після ради правника: представив перед судом свої права й домаганя а тодї доперва виїхав до своїх посїлостий.

Вся прислуга чимало здивувалась коли явив ся брат їх пана й обняв всї добра в своє посїданє. Мимо всього однак, здавалось, були вдоволені. Могли бодай мати надію, що відтепер буде більше порядку в хазяйстві. Не ставляли йому нїяких перепон а радо признали його як властителя та зверхника.

Стеттен же дуже ввічливо до них відносив ся і незабаром з'єднав собі їх симпатію та пошану.

Для Стеттена було се вельми пригноблююче почуванє, коли після довгих лїт блуканини знова переходив кімнатами, де брат його дотепер перебував та де його дитя виховалось.

Якжеж дивно мертве й пусте те все видалось йому! Якжеж немилими та пустими видались йому сї тихі кімнати, в яких житє цїлковито завмерло.

Видалось йому, що знайшов ся в якомусь зачарованому замкови й дивний сум до глубини серця його дійшов. Здавалось йому, що вже нїколи більше не зможе тїшити ся житєм, особливо від часу, коли Лївія так без слїду пропала!

— О, колиб вона знала, що я вже тут! — говорив самий до себе. — Нї хвилї не вижидаючи, вона вернула би до свойого старенького, опущеного батька.

Другої днини, коли Раймунд Стеттен в товаристві завідателя оглядав хазяйство, нараз заглянув якогось їздця, що живо до них наближав ся.

— Таж се пан Вінтер! — кликнув завідатель, приглянувшись уважнїйше.

— Вінтер? Чи-ж се можливе? — кликнув Стеттен, наче з'електризований.

Вінтер був нареченим Лївії — може з якою вісткою від чьої наспіває? Може щось донесе йому про його дочю?

І про все забуваючи вибіг проти Горста, що живо з коня зіскочив і зворушений приступив до батька своєї любої.

Була се піднесла, святочна хвиля.

Після сердечного поздоровленя, почав нарештї Вінтер:

— Передовсїм прошу приймити найсердечнїйші желаня із нагоди перейменя ваших посілостей, пане Стеттен! Тільки що дійшла до мене ся радісна вістка, я сейчас прибув сюди, щоб вам особисто висказати як дуже радію сим! Повірте менї, що так радію, як би се моя власна справа була! Я рад вам помогти в якій би не було роботї, лиш зажадайте того!

Стеттена так се зворушило, що в першу хвилю не міг прийти до слова. Подав Вінтерови руку й глубоко глянув йому в очі. Нїщо більше не був в силї зробити. А однак, скілько то почутя та признаня було в тій мовчаливій подяцї! Було більше, чим можна словами висказати!

Який же він блїдий та хорий виглядав! Журба поорала його чоло та тїню покрила!

— Дякую вам, пане Вінтер! — остаточно промовив. — Ваші желаня до глубини серця мене зворушили! Давби Бог, щоб красші часи для нас всїх тепер настали! Вони б нам вже належали ся після стільки незаслужених терпінь та допустів недолї, яким ми без нарікання та без спротиву волї Божій піддавали ся!

Скажіть менї однак, чи не маєте яких вісток від Лївії?

— На жаль нї, пане Стеттен! — була відповідь. — Тому то я й прийшов, щоб із вами порозуміти ся. Може вдвійку скорійше возьмемо ся до шуканя!

— А чи не вдало ся вам бодай на слїд попасти? — журливо питав батько.

— Нї, мій пане! — сумно відповів Горст. — Ще того вечера, коли ви були у моєї сестри, вона менї сказала про ваші відвідини а я без отяганя вибрав ся за вами — однак, коли доїхав до Бурґдорфу, там сказано менї, що ви знова оставили ту посїлість.

Стеттена грудь тяжко в гору здіймалась та після хвилї розповів молодому чоловікови як знова прийшов в посїдане свого добра.

Поважною розмовою заняті, йдучи побіч себе, дійшли остаточно до палати.

Стеттен впровадив молодого чоловіка до кімнати, яку вибрав собі на робітню.

Коли сїли один проти другого, Стеттен журливо глянув на Вінтера і сказав:

— Ох, як радо я-б працював, щадив, боров ся, щоб хоч частину майна для своєї дитини вратувати — але коби хоч можна дізнатися де Лївія тепер перебуває!

Задумав ся, потім дальше говорив:

Але чим є вся та журба о земське добро, в порівнаню до тої жуби, що не знаю де моє дитя перебуває, в яких условинах жиє та — чи взагалї жиє!

Ох, якеж се прикре для батька — для старого, знеможеного батька!

Лице Вінтера смертельно збіліло.

По хвилї підняв сльозами залиті очі на Стеттена й шепотом промовив:

— Не маю супокою ні в день, ні в ночі, бо образ Лївії все стоїть мені перед очима! Ніколи в житю не доводилось мені так ненавидіти мойого шваґра, як тепер — хоч, що правда, ніколи в житю не був я в згоді із ним — за се, що стільки лиха, стільки терпінь мені та Лївії причинив!

Ох, чому-ж того нещасного вечера там мене не було?! Скілько то терпінь можнаб було защадити хочби тільки одним словом потїхи! А як радо бувби я забрав її із тої хати та в иншому захисті примістив!

— Чи не догадуєтесь де-б Лївія могла остановитись? — спитав Стеттен тремтячим від зворушеня голосом.

— Ні, на жаль, не маю про се понятя, а ніякий здогад навіть не насуваєсь мені на думку, пане Стеттен! — відповів Горст з жалем. — Моя сестра, Леонїя, думала, що вона могла вернути до пансіону, де давнїйше науку побирала, однак коли телеґрафічно про се спитала, показалось, що її там не було!

— Ох, Боже! Коби хоч один промінчик світла продер ся крізь ту темряву! — зітхнув Стеттен безнадійно. — Сього бажав би я для нас обох, бо журба ся наче камінь на мойому серцю тяжить! Думаю, що й вам те саме на думцї лежить?!

Довгий час ще просиділи оба мущини заняті поважною розмовою. Нарештї підняв ся Вінтер.

Сердечно попращав прибитого горем батька й запевнив, що другої днини знова прибуде. Мали спільно нарадитись, яким би то чином попасти на слїд Лївії та місце її перебуваня віднайти!

— — — — — — — — — —

— — — — — — — — — —

В той самий час, коли Вінтер вибрав ся до Бурґдорфу, Леонїя Гальден стояла при вікнї своєї гарно уладженої спальнї й глядїла у парк.

Було їй чогось дуже тяжко на серцю, наче прочувала нещастє, що гейби нависло у воздусї, й не могла собі знайти супокою. Відчувала дивний, нїчим невияснений несупокій.

— Колиб вже бодай Горст вернув! — шепнула. — Я-б хотїла вже бодай знати, як пана Стеттена застав.

Нараз почула легке стукане у двері.

Увійшла покоївка й подала їй якийсь запечатаний лист.

Леонія аж збіліла, коли глянула на коверту. Легкий дрощ пройшов всім тілом. Не мала відваги втворити того листа.

Нарешті нервовим рухом роздерла коверту.

Але тільки лист прочитала, збіліла ще більше й напів зімліла впала на стоячий побіч ньої фотель.

— Так, остаточно! — зойкнула в розпуці. — Таки сповнив свою погрозу! Подав ся о розвід — як головну причину подавши неможливу до перенесеня відразу, тепер же всіма силами стараєть ся о се, щоб зірвати пута, які його ще до мене прикували.

— Як підло! — знова шепнула, глянувши на лист, що лежав у ньої на колінах. — Який нікчемний характер! Сказав, що із хати я пекло йому вчинила, що через мене не в силї вдержати ся в дома й тому часами цїлими місяцями безпотрібно по світї мусить блукати!

О, мій Боже! — ридала Леонія. — Мій Боже, чим я на таку неславу заслужила! Чому він так зневажає мене?

І горячі сльози потекли по її личку. Неслава, якою перед людьми її вкрив, перейшла все, що дотепер витерпіла від нього. Того вже не могла знести, не могла переболїти! Впала під тягаром придавлюючого її нещастя!

Ще раз взяла лист у руки, ще хотїла читати а дивне якесь почутє здавило її за серце. Не вміла собі того пояснити: Був се біль, чи радість?!

Із одної сторони журилась, що її чоловік такого способу ужив, щоб звільнити себе від супружих вязів, але рівночасно відчувала свого рода внутрішне вдоволенє, що остаточно із тих негідних відносин раз на все добуде ся.

Лекше відітхнула на саму думку, що може прийти до того. Аджеж від давна було се її одиноким, хоч тільки потайним бажанєм, щоб довше вже не зносити його простацьких химер та не тремтїти на згадку про кождочасний його поворот до дому.

Одно тільки її болїло, що він не вважав за відповідне, що не постарав ся о се, щоб її повідомити про свій намір що до розводу.

Аджеж настільки вона чейже заслужила собі у нього!

Правда, нераз як влютив ся, грозив їй що постараєсь о розвід, але до сього вона вже навикла, й поважно тих погроз ніколи не брала!

І більш як годину перебула та самітна, бліда жінка на тяжких роздумуванях.

Жах перед неславою, яку він між людий про неї пустив, не допускав їй радіти тою надією, що неволя, в якій дотепер оставала, несподівано щасливо для ньої скінчить ся! Її дуже боліло се, що супруже, хоч як нещасливе, так гидко мусіло скінчити ся...

Нарешті очутила ся із тих скорбних дум й згадала Горста! Він одинокий був її підпорою в нещастю, одинокою потіхою й одиноким дорадником. Коли перед ним висповідала ся, коли йому повірила все, що її давило, ставало їй лекше на серцю. Була певною, що й сим разом знайде для ньої яке слово потіхи.

А що мала надію, що він вже вернув із Бурґдорфу, приказала запрягти коні в повозку, прибрала ся до виїзду, спустила густу сітку поверх заплаканого лиця й живо вийшла із хати.

Після півгодинної може їзди, спинила ся повозка перед мешканєм її брата а тільки висіла зараз і побачила його як проходив через подвірє.

Дуже зраділа, що застала його в дома.

Колиж Горст вже здалеку зазрів заїзджаючу сестрину повозку, зараз відчув, що мусіло зайти щось незвичайного та й немилого, коли вона в такій то порі рішилась їхати до нього, й тому чимскорше побіг проти неї.

Першою думкою його була Лівія — думав, що се в її справі сестра приїздить.

Привитав сестру, вхопив її тремтячу руку й завів до своєї робітні.

Тільки що запер двері за собою, Леонія відкрила сітку із лиця й тепер доперва Горст спостеріг заплакані її очі й бліде лице.

— Мій Боже, Леоніє! Скажи мені, що стало ся? — питав журливо. — Чи може дістала ти яку прикру вістку?

— Так, мій братчику, маю дуже погані вісти! — з пригнобленєм відповіла. — Може ти приймеш се як незвичайно радісну новинку закінченя довгих та тяжких

мук — а однак — форма, в якій се об'явило ся, є для мене незмірно гірка та болюча.

Поглянь самий, Горсте! — додала, показуючи лист, який рано отримала. — Гальден подавсь вже до суду о розвід зі мною!

Ся вістка заскочила молодого чоловіка зовсім неприготованим, так, що доперва по якімсь часї він прийшов до себе.

Прочитав поданого листа а на його лици відбив ся дикий, нестримний гнів.

— Га, той підлий гольтіпака! — кликнув. — І таку неславу на тебе ще наводить, всю вину хоче із себе скинути, а на тебе зложити! Не досить ще того, що дотепер ти стілько натерпіла ся від того простака, нарванця!...

Заскреготав зубами й додав:

—Сього можна було надіятись від нього! Він спосібний до того, щоб себе невинним чинити а свою вину на других скидати!...

Бідна жінка в голос розплакала ся й лице своє закрила руками.

— Вспокій ся Леню! — потїшав брат. — Що до мене, то зроблю все, що можливе, щоб із тебе сї пута чимскорше здіймити. Знаю, що доперва тоді свобіднїйше дихати меш, коли від того підлого драба раз-на-все вільною станеш!

— О, не говори так про нього, Горсте! — просила бідна жінка. — Знай, що се мене болить! Хоч так много лиха менї нанїс, та хоч так много я витерпіла й дійсно маю причину жалїтись на нього, то все-ж таки не хочу щоб так про нього говорили! Він є та позістане на завсїгди батьком моєї бідної, помершої дитинки!

— Але про се й він не повинен забувати, Леонїє! — перебив їй Горст з огірченем. — Колиб в сїй справі розводу був хоч троха оглядав ся на тебе, то і я бувби йому радо допоміг, щоб ту сумну та немилу справу чимскорше міг закінчити!

Спинивсь на хвилю, стараючись зрівноважити своє обурене.

— Не маю досить слів щоб напятнувати його поведенє! — кликнув з обуренем. — Се підле та гидке! Не буду його зовсім щадив тепер а рівнож безпощадно, хоч більш

оправдано чим він, проголошу перед цілим світом, як він безпощадно супроти тебе поводив ся та яких мук ти від нього зазнавала!

— Горсте, Горстику! — ридала нещасна жінка, руки заломивши. — Ти сього не зробиш! Пощо люди мають знати, скілько я витерпіла від нього! Ти-ж знаєш, що від людий годі надіяти ся щирого співчутя! Вони, що найбільше, осудять та насміють ся із чужого нещастя!

— Все мені одно! — кликнув молодий чоловік, нервово проходжуючись по кімнаті. — Не ходить тут о їхнє співчутє, але я не всилї знести того, щоб на тобі остала ся неслава!

Чи не досить того, що ти із ангельською терпеливістю довгі літа зносила всі ті несправедливі кривди, які він тобі чинив?! — дорікав Горст. — Чи за се ще маєш перед світом стати в'їдливою гадюкою, що чоловіка із хати виганяла та на кількамісячну блуканину по світі змушувала? І я маю се знести, щоб він скрізь верещав, що ти йому із хати пекло вчинила?

Ні, Леосю! Я самий перед судом доведу, що се він твоє майно прогайнував! Розкажу, як він в дома поводив ся з тобою!... Ні на що друге він не заслужив! До сього він мене покликав своїм неоглядним поведенєм! Инакше з ним не можу поступити!

Пані Гальден, ридаючи, сперла ся на фотель.

Вона відчувала, що правда по стороні брата, а однак здержував її встид, щоб перед світом скровавлене своє серце та нещасне житє розкривати.

Коли так, заломивши руки з великого болю, неподвижно сиділа у фотели, станув Горст перед ньою, та сердечно глянув на сестру. А в середині у нього все варило ся-перекидало на думку, що за сих дванайцять літ супружого житя стало ся із його сестри! Годі було її пізнати!

А тому всьому один тільки Гальден був винен, бо колиб по смерти дитини старав ся був її потїшити та щиро взяв її в свою опіку, та колиб був хоч троха старав ся її зрозуміти, булоб все инакше зложило ся та красше скінчило ся, як ось тепер!

— Бідна Леосю! — з жалем шепнув — прийде тепер

прикрий час для тебе, а однак буде тобі ліпше, коли справа покінчить ся! Тоді станеш вільною! Набереш нової відваги до житя та надії, що в новому житю, яке почнеш, зможеш знайти щастє та більше вдоволенє, як дотепер!

Леонія заперечила головою. Вона не була тої самої думки. не мала тої надії — вона стратила всю відвагу та цікавість до житя. Що-ж бо нового воно могло їй принести?

Горст старав ся її розвеселити, вмавляв й потішав, коли се дало ся чути легке стуканє до дверий, а за хвилю послугач вніс телеґраму й подав свойому панови.

— Щоб се могло бути?— воркнув, втвираючи коверту.

Тільки прочитав зміст телеґрами, як і крикнув в голос та сильно схвильований приступив до Леонії. Пізнати було по ньому, що одержав дуже важну, але рівночасно радісну вістку.

— Дякувати Богу! Нарешті, нарешті справа прояснила ся! — кликнув з вдоволенєм. — Леоніє! Леоніє! Знаю вже де обертаєть ся Лівія!

Пані Гальден аж підскочила з радости й витягнула руку по телеґраму.

— Вважай Леоніє! — остеріг її Горст поважним голосом. — Вістка ся, хоч вельми потішаюча, має також і прикру сторону: Віднайдено Лівію, але — не жахай ся — вона дуже хора!

— Всемогучий Боже!

Вона збіліла й сперла ся об ріг стола, а горячі сльози полились із її очий.

— Скажи мені, що є ще в телеґрамі! О, скажи мені, скажи правду! — просила.

— Телеґрама є від Лукії та її сестри Едити! — сумно відповів Горст. — Доносять мені, що Лівія тепер у них, але лежить дуже хора. Стан її здоровля того рода, що вважають за свій обовязок мене про се сповістити!

— Так дуже зле із ньою? О, мій Боже! — вишептала Леонія, з трудом тільки здержуючи слези.

Задумалась на хвилю, потім же знова промовила:

— Знаєш що, Горсте! Ти сейчас мусиш поїхати до батька Лівії, донести йому, що стало ся. Він мусить про

се дізнати ся, а відтак оба разом зможете поїхати до ньої.

— Так і зроблю! — притакнув — сейчас мушу їхати до пана Стеттена й про все розказати! Скажу запрягти коні!

— Чи возьмеш мене з собою, Горсте! — спитала пані Гальден

Горст здрігнув ся, глянув на Леонію й стрінув ся із її очима, в яких відбило ся горяче, хоч німе проханє.

Зрозумів, що тепер булоб їй тяжко до дому вертати, або самій тут остати. Кивнув головою на знак позволеня й живо відповів:

— Добре, Леоніє! Буде далеко ліпше, коли зі мною поїдеш, бо я певний, що красше зможеш потішити того нещасного батька! А йому потреба буде лагідних слів потіхи, а се лиш жінці вдати ся може!

Незабаром обоє сіли в повозку й поїхали до Бурґдорфу.

Стеттен чимало здивував ся, коли пополудни заглянув в'їзджаючу на повірє повозку. А ще більше счудував ся, коли із повозки висїв Вінтер із якоюсь густо засїткованою дамою.

Зараз, на перший погляд, пізнав, що се не була Лївія, а однак якийсь дивний несупокій його обняв, коли тепер сходив в долину сходами їм на стрічу.

Тільки що глянув на Горста, як зараз пізнав що зі злими вістями до нього прибуває. Нервово стиснув його руку й шепнув:

— Прошу зі мною до моєї кімнати!

В туж хвилю товаришка Вінтера підняла сїточку. Стеттен її пізнав та аж крикнув злепка. Не стало йому відваги про що будь питати, та, доперва коли завів новоприбулих на гору до сальону, положив тремтячу свою руку Горстови на рамени.

—Приносите менї вістку від ньої — від моєї дитини? — спитав тремтячим від зворушеня голосом.

Горст здивований глянув на нього — звідки Стеттен міг знати про се?

Не застановляючись довше над тим, витягнув телеґраму з кишенї й подав її застрашеному старцеви.

— Всесильний Боже! Моя бідна, нещасна дитина! —

вишептав Стеттен зворушений, коли прочитав телеґраму. — Але дякувати Богу і за се, що бодай знаю, де вона находить ся! Довше я-б не міг вже витерпіти того несупокою. Мусимо сейчас їхати!

— Їду із вами! — горячо кликнув Горст.

— Гаразд! — притакнув Стеттен із вдячним блиском очий. — Коби лиш Бог допоміг, щоб ми ще при житю її застали.

Зітхнув глубоко, а мусів відвернути ся, щоб закрити своє хвильоване.

Тоді приступила до нього Леонія й, тремтячу руку поклавши йому на рамя, лагідним голосом промовила:

— Не тратьте надії, пане Стеттен! Бог милосерний, що всім так розумно проводить, та вас недавно на волю вивів, охоронить також вашу дитину й при житю її задержить!

І так лагідно глянула на нього, що старому видало ся, немов то хто чудовий бальзам до рани йому прикладає. Чув ся дивно покріпленим на силах, а однак не міг здобути ся на слово потіхи — взяв сю шляхотну жінку за руку й до уст її притиснув.

В чверть години пізнійше Леонія сердечно попращала брата й пана Стеттена, коли вони оба до зелізничої стації від'їздили.

— Коли Лівія здобуде свідомість, поздоровіть її сердечно від мене! — прохала при від'їзді а голос її в горлі слези запирали. — Перекажіть їй, що моїми думками я все коло ньої!...

Вже пізним вечером оба панове доїхали до своєї мети. Порадились сейчас відшукати мешкане обох сестер, щоб самим переконати ся про стан здоровля Лівії.

Едита й Лукія зажурені сиділи при ліжку хорої. Не могли рішити ся йти спати, хоч вже пізно було. Сподівали ся, що телеґрама ще таки сьогодня до них Вінтера спровадить.

Лівія кидала ся на ліжку в сильній горячці. Плакала й нарікала а обі сестри дуже її жаліли, бо аж тепер в горячці пізнали дійсний стан душі хорої.

Можна було представити собі, як страшно мусіла

терпіти, коли аж на такий поступок зважила ся, який мало житєм не переплатила.

Від тої хвилї, коли барон Редерн знайшов нещасну дївчину, вони нї на хвилю її не оставляли а стерегли її із щораз то більше змагаючим ся несупокоєм.

А стан хорої дївчини з кождою хвилею погіршав ся.

Коли-ж лїкар остаточно освідчив, що обавляється як найгіршого висліду хороби, рішили вислати до Вінтера телеґраму.

Вважали за свій обовязок покликати Вінтера до ліжхорої нареченої.

Що колись між ними зайшло, на се не зважали. В таку позажну хвилю все мусїло уступити, треба було все забути — тепер його місце було тут, побіч ньої!

Коли так обі сестри вичікуючи розмавляли, нагло Едита підняла голову, немов то надслухуючи й дала знак молодшій, щоб замовкла.

Лукія поступила після сестриного приказу.

— Чи не чути було туркоту колїс, начеб повозка підїхала під хату? — спитала Едита.

Тепер і Лукія звернула на се увагу. В кілька хвилин пізнїйше кивнула на сестру й живо сказала:

— Здається менї, що се він приїхав! Повозка — справдї Едито — перед нашою хатою спинила ся! Слава Богу! Скоро зійду проти нього, на долину! Думаю, що лїпше буде, коли його на все приготовлю! Нехай же се не буде великою несподїванкою для нього!

Едита кивнула головою, що годить ся на все, і сумно глянула за сестрою.

Лукія живо вийшла з кімнати стрічати прибувшого. Якже счудувалась, побачивши за стрункою постатю Горста старшого вже чоловіка, в якому, приглянувшись, пізнала батька Лївії.

З трудом вдалось їй спинити виклик радости, що мимохіть вихопив ся їй із уст.

Із сльозами в очах підбігла привитати пана Стеттена й обі руки витягнула до нього.

— Яка несподїванка! Яка радість! — шепнула схвильована Лукія.

Се все, що могла сказати, так зворушена була такою несподїванкою.

— Що діеть ся з моєю дитиною? Чи все ще заходить небезпека? — питав Стеттен тремтячими устами.

Лукія на хвилю застановила ся — вона-ж не могла нічого потішаючого сказати.

— Дотепер ще не поліпшило ся! — була тиха відповідь. — Але не тратьте надії та не попадайте в розпуку! Бог милосерний допоможе!

Бідний батько ще дужче посумнів.

По хвилї доперва Лукія пригадала собі, що вона ще й не привитала ся із Вінтером, тож, сердечно глянувши на нього, подала йому руку.

Повела їх до кімнати, де лежала хора.

Зворушаючий вид се був, коли Стеттен, спустивши в низ голову, наближав ся до своєї дочки та знеможений болем впав на колїна перед її ліжком.

Вхопив звисаючу її праву руку, зойкнувши підняв до своїх уст та довший час так на колїнах остав коло ньої.

Вінтер також повільним ходом підійшов до ліжка Лївії.

Лице молодого чоловіка дрожало від горячого, безмежного болю, коли побачив кохану свою наречену так виснажену хоробою, блїду, висохлу...

Вона була лиш тїню давної своєї особи.

— Бідна Лївіє! — ледво чутно вишепотів. — Кілько ти мусїла перетерпіти! Яку то внутрішну боротьбу прийшлось тобі перенести! О, Боже! Задержи її при житю та дозволь їй виздоровіти, а тодї все ще дасть ся направити!

Був так зворушений, що аж колїна під ним погинались. Впав на стояче побіч ліжка крісло й очий з коханої дївчини не зводив.

Ще поки батько та Вінтер увійшли в кімнату, Едита вийшла із відти. Не хотїла бути присутною при стрічі молодого чоловіка з Лївією. Про Стеттена не думала нічого.

Досить довго тревало, поки бідний старець підняв ся, а коли своє лице звернув до Вінтера слїд було, що гіркими сльозами мусїв ридати.

Хора же наче прочувала присутність батька. Була ще більш неспокійною чим дотепер, кидала ся дико на ліжку й живо щось говорила в горячці. Висказувала якісь поодинокі, не звязані з собою слова.

Нараз здрігнули ся оба, почувши із її уст трівожні, благаючі слова:

— Ні, ні! Я не така лиха, як він мене представив! Не вір йому, Горсте! Однак ліпше буде, коли заберу ся із відси! Не хочу, щоб ви всі через мене терпіли! Не можу із вами довше оставати!

Здивоване обох ще змогло ся, коли хора так дальше говорила:

Його правда, я проклята, неславою покрита! О, не гнівай ся на мене, Горсте! Дійсно, я не могла инакше поступити! Я мусіла втікати із відтам! О, мій батько! Мій бідний батько!

Лице її було звернене до стіни а її грудь знимала ся й опадала тяжким, нерівномірним віддихом.

Старий Стеттен підняв ся, підчас коли Вінтер в смертельному болю над хорою похилив ся, щоб закрити своє зворушене, викликане станом Лівії та її словами.

Минуло вже може з пів години від часу як оба мущини прибули.

Нараз звернув ся Стеттен до Лукії і спитав:

— В який час із рана лікар сюди приходить, панно Лукіє? Чи дуже вчасно?

— О десятій годині, пане Стеттен! — відповіла дівчина.

— Добре! — кликнув Стеттен. — Коли пані позволять, прийду сюди в тій порі. Я-б хотів із лікарем розмовитись та розпитати, що думає про здоровлє Лівії.

Було вже близько півночі ,а може й пізнійше, коли оба мущини вийшли із Лівіїної кімнати й пішли спочивати.

Ніч якось досить спокійно пройшла.

Коли другої днини із рана Стеттен знова прийшов із Вінтером до мешканя сестер, сим разом стрінув ся найперше із Едитою, що із розмислом проти них вийшла та як найсердечнійше їх привитала.

Після якої хвилї прибув також лікар, котрого Стеттен на бік відкликав та про стан здороровля хорої подрібно почав розпитувати.

Лікар зовсім не таїв, того, що стан здоровля Лівії вважає дуже загроженим та небезпечним. Додав також,

що правдоподібно вже сьогодня наступить рішаюча хвиля, в якій покажеть ся на чім все стане.

Вінтер зітхнув тяжко й приступив до вікна, щоб закрити своє хвильоване.

Старий Стеттен прямо безсильно повалив ся на крісло.

Сидячи так із спущеною на грудь головою, представляв собою образ безмірної розпуки та безнадійности.

— Допоможи мені всемогучий Боже, щоб те все добре скінчило ся та пощади мою дитину! — шепотів прибитим голосом.

Наступаючий вечір застав в кімнаті хорої четверо тихо сидячих осіб, що із запертим віддихом слідили несупокійний та нерівномірний віддих Лівії.

Вони всі були схвильовані, та не знали як собі пояснити сї об'яви у хорої.

Лікар зайшов ще раз коло полудня, а оглянувши її, несупокійно покивав головою та перед відходом заявив, що під вечір ще раз зайде.

Нараз зовсім неспоївано хора вспокоїлась.

Чи мавби се бути добрий чи злий знак? — в духу питали себе оба мущини, споглядаючи на Лівію та слідкуючи за кождим найменшим її рухом.

Якжеж то поволи час сходив на такому вижиданю!...

Тимчасом хора ще більше заспокоювала ся. Її уста вже не порушались, а голова неподвижно спочала на білих подушках.

Як же вона змінилась!

Горстови за кождим майже разом як глянув, ставали в очах сльози.

І дійсно, був се вид гідний жалю, тимбільше, коли хто подумав, що та знеможена хоробою дівчина так ще недавно була гарною, цвитучою...

Але се ще збільшало любов Горста та в його душі порушувало тисячі добрих та шляхотних намірів. Хотів ціле своє житє принести в жертву, щоб відпокутувати ту одну нещасну годину, яку вона перебула в домі його шваґра!

Нарешті прийшов лікар.

Тихесенько підійшов до ліжка хорої, а очі всїх спочали неспокійно й допитливо на хмарному його лици.

Однак нічого не могли догадатись а не мали також відваги питати, щоб не почути присуду смерти.

Вже більше як година часу минула від хвилї приходу лїкаря. Лївія все ще непорушно, без ознаків житя лежала, а присутні лиш шепотом розмавляли. Нїхто не відважив ся в голос заговорити.

Лїкар що кілька хвилин підходив до Лївії, але із виразу його лиця не можна було догадатись чи можна ще мати яку надію.

Нараз від ліжка хорої поніс ся тихий зойк.

Лїкар скоро підійшов до ньої, осталї заперли дух в собі й вижидали.

Аж ось Лївія втворила очі. Вдивила ся допитливими очима в нього та не спускала погляду, підчас коли він числив удари її живчика.

Глубоко зітхнула, коли лїкар її руку спустив на покривало. Замкнула повіки, а грудь її почала рівномірно підносити ся.

Тодї лїкар вїступив від її ліжка й наблизив ся до Стеттена. Взяв обі його руки й тихим, але певним голосом промовив:

— Дякуйте Богу, пане Стеттен! Ваше дитя — жити ме!

Слова сї, наче електрикою всїх діткнули.

Вінтер відвернув ся, щоб закрити слези радости, що із його очий полились, підчас коли Стеттен впав на стояче крісло й руки зложив побожно, щоб в горячій, із серця пливучій молитві за Його ласку подякувати.

В кімнатї настала пробова тишина.

І Едита з Лукією також молились. Обі були глубоко зворушені тою святочною хвилею й відчували як сильно мусїла діткнути старого батька ся радісна вістка.

В серцю всїх присутних засвитала надія.

Старий Стеттен помимо переконювань цїлу ніч пересидїв при ліжку хорої дочки.

Горст те саме хотїв зробити, але Стеттен так довго наставав й просив, аж доки він не дав ся вговорити й бодай на кілька годин вернув до готелю на спочинок.

Слїдуючої днини із рана, коли ранне сонїчко свої промінї крізь фіранки до кімнати впустило, Лївія знова втворила очі.

Її погляд сим разом був зовсім чистий та спокійний. Счудувана розглянулась кругом себе й погляд свій спинила на свойому батькови, котрого очевидно ще не зовсім пізнавала.

По кількох хвилях знова склиїли ся змучені повіки.

Коли прийшов лікар, ствердив, що зайшов зворот на краще в здоровлю хорої й пізнати було, що сим дуже зрадів.

Рівночасно остеріг Стеттена, щоб не допускав до ніяких наглих потрясень бо до цілковитого виздоровленя потрібний є великий супокій, а щасливий батько так дуже взяв собі до серця ту осторогу, що просив Горста, наразі не показувати ся Лівії.

Оба вони знали, що коли Лівія побачить Горста, то дуже схвилюється. Бояли ся також, що таке потрясенє чимало може їй пошкодити.

Так рішив ся Горст, хоч із тяжким серцем, вернути домів й там вижидати дальших вістий від Стеттена. Після такого рішеня оба мущини попращали ся сердечно.

Раймунд полюбив того молодого чоловіка як рідного сина та ні на хвилю не сумнівав ся, що дочка його із ним дійсно правдивого щастя зазнає.

По від'їзді Горста, Стеттен майже не відступав від ліжка своєї дочки а старав ся, як лиш було можливо, помогти Лукії в обходженю хорої.

Прямо подивляти мож було дивлячись на зломаного горем старця, як він увихав ся коло дочки. Лице його сіяло із великого щастя, що дитя своє відпитав, та що знова мати ме для кого жити — бо діти се суть житя батьків!...

Пополудни Лівія попала в глубокий, кількагодинний сон, а коли знова пробудила ся її погляд спочав довшу хвилю на худому та виснаженому терпінями батьковому лици.

Нараз щось наче задрожало на її личку, немов який промінчик радости на ньому появив ся. Вперве тепер пізнала батька, а з її уст добув ся тихий оклик:

— Таточку, се ви?

Стеттен зворушений похилив ся над ньою й витиснув горячий поцілуй на її чолї. Схопив Лівію в свої обійми й довгий час не міг відорватись від ньої.

Голубив її, цілував та стискав, як рідна мати що розманїжилась над малою дитиною; тулив своє лице до її личка то знова приглядав ся їй із щасливою усмішкою.

Аж ось отямив ся — відорвав ся від ньої, а Лївія тоді поспитала слабим голосом:

— Скажіть менї, таточку — як же вам вдало ся увільнити?

— Господь Всемогучий допоміг менї, дитино моя кохана! — відповів Стеттен зворушений. — Він то зробив, що все на добре обернуло ся!

Нараз десь пропала усмішка із його лиця, яке тепер покрили тїнї суму.

— Чи справдї так, батечку? — спитала недовірчиво. Чи дїйсно все на добре змінило ся? Нї, се хиба неможливе! Воно так бути не може!

— А воно таки так стало ся, дитино моя! — перебив батько зовсїм переконуючо. — Не сумнївай ся, доню! Се вже видно, самий Бог нам помагає! Чи не Він се вернув менї волю а тобі здоровлє. Чи ще не досить доказів Його ласки? Чи ти ще не вдоволена?

Уста Лївії задрожали наче від тихого з трудом стримуваного плачу.

Батечку мій! — нарештї промовила. — Аджеж я Богу вдячна за се, що вам на волю допоміг вийти та остаточно ваші незаслужені терпіня скоротив! Прямо відповідних слів подяки я не в силї знайти!

Знесилена внутрішним хвильованєм, Лївія знова примкнула очі, підчас коли бідний старець над ньою похилив ся та чутливо по личку гладив.

— Моє кохане, добре дитя! — шепотїв зворушений. — Побачиш, що тепер розійдуть ся всї хмари, особливо коли ти зовсїм виздоровієш!

— А що потім буде, батечку? — шепотом спитала Лївія.

— Потім вернемо до власної хати! — відповів старець повний надії. — Я тебе доглядати му та над тобою, як над найбільшим скарбом сторожити му, дитя моє! Хочу щоб ти забула скілько то через мене мусїла витерпіти та щоб стала так щасливою, як на се заслугуєш!

Лице Лївії біль якийсь стягнув.

Здавалося, що хоче щось відповісти — коли се її погляд впав на сіяюче лице батька.

Бідна дівчина лиш зуби затиснула й замкнула уста, прямо пілкнувши те, що вже на язику мала. Лиш в очах закрутили ся тяжкі, кроваві сльози та поплили по худих, блідих лицях.

Старий Стеттен так радів, що того навіть не доглянув.

РОЗДІЛ CXXV.

ПРЕКРАСНА ІСТОРІЯ.

Волдінґ від'їхав в найкрасшому настрою з грішми, які витягнув від Асти. Був тепер певний, що досягне своєї мети і зараз звернув на передмістє, до одного знакомого собі жида.

За невеликі гроші купив у нього знамениту підробку брилянтів, які навіть найбільш вправне око в першу хвилину не було в силі розпізнати.

Врадуваний своїм успіхом, всміхнув ся Волдінґ вдоволений самий із себе та із тим королівським даром удав ся до пані баронової, щоб перед її ногами зложити!

Знав дуже добре, що його наречена не мати ме найменшого підозріня і тому не дасть ті жемчуги ніякому знатокови оглядати. Тож міг безпечно їх предложити як правдиві без страху щоб обман вийшов на яв.

Коли прибув, привитала його пані баронова прямо розпливаючись із радости та щастя, що її майже відмолодили.

Вона тепер уживала всїх можливих способів щоб себе прикрасити та відмолодити, а її убори були так дорогі та гарні, що не повстидалаб ся ними ніяка найвибагливійша дама.

Коли ґраф Байтен, після дводневної неприсутности, знова у ньої з'явив ся, радість її була майже без границь

а коли ще із кількома словами признаня зложив перед ньою куплені жемчуги, вона тим всім так зворушилась, що прямо не знала що діеть ся із ньою.

Як же ті брилянти в коробочці блистіли, ріжноманітними барвами мінились!

Щаслива наречена прямо розпливала ся в рожевих мріях про богацтво свого будучого чоловіка, що їй після короткої, бо лиш дводневної подорожі так дорогоцінний дар міг привезти.

Із того великого щастя сама не знала що робити, а чутливість нареченого до без'умства її доводила.

Волдінґ із злобною, чортячою радістю доглянув, як на неї поділали сї жемчуги, та як в очах баронихи його мілїонером представили.

Щоб її захват ще збільшити, натискав на се, щоб вона згодила ся відбути вінчанє вже за чотири тижні.

З початку гарна ся жінка троха опирала ся, але Волдінґ так зручно всї її сумніви вмів розігнати, що вона остаточно згодила ся на так скорий час.

Ґраф Байтен був в як найкрасшому гуморі, що все так добре складало ся. Остав у своєї нареченої довше як звичайно, а коли остаточно попращав ся, бароиха прямо не знала як відвдячитись йому за так чудовий та дорогоцінний дар.

Підчас, коли Волдінґ вертав до свойого мешканя й сходами йшов на гору, самий до себе з радости воркотів:

— Ха, ха, ха! Як же знаменито вдало ся менї вивести стару в поле та дурака із ньої зробити! Колиб вона знала яка справжня вартість тих „жемчугів" — то, здаеть ся, тим всім прямо в голову кинулаб менї!

Зареготав ся знова із чортівською злобою і так дальше приговорював:

Лиш терпеливости! Ще чотири тижні мусиш грати комедію але після того жде тебе Волдінґ, заслужена нагорода! Тодї вже забезпечиш ся на ціле своє житє!...

Підчас коли Волдінґ самий з собою так розмавляв, бароиха все ще стояла перед столом над втвореною коробкою та одушевляла ся ріжнобарвними мережками світла що йшло від тих каменїв.

— О, які великі очі зробить Альфонс, коли верне

домів та сей щедрий, дійсно княжий дар побачить! — раділа в духу.

Відтак із намистом приступила до вікна, щоб ще раз тим дорогоцінностям приглянутись.

В туж мить втворили ся двері й до кімнати увійшов Альфонс. Виглядав, начеб мав добре в чубі.

— Глянь! Ось сюди глянь! — кликнула мати йому на зустріч. — Бач що за чудесні брилянти!

— До сто чортів — се дійсно прекрасне! — воркнув Альфонс счудуваний та осліплений блиском жемчугів. Очам своїм не вірив. Прямо не знав, що думати про се.

— Звідки маєте сї дорогоцінности, мамо? — спитав наостанку.

— Річ природна, що від ґрафа! — кликнула побідно, перехвалюючись. — Сьогодня вернув із подорожі та привіз мені — як він виразив ся — малий даруночок, як доказ великої пошани!

— Він хиба здурів! Хиба не при здоровій думці став! — реготав ся Альфонс розбавлений. — Він називає се малим даруночком?!...

— Що-ж ти на се, мій сину! — раділа мати.

— Дійсно, мамо, він хиба по уха в грошах сидіти мусить, коли на такі дарунки його стати. Такі дорогоцінности великі гроші мусять коштувати!

— Певно, розуміє ть ся! — потвердила врадувана бароиха. — Він мусить бути незвичайно богатий, бо-ж се прямо княжий дарунок!

Альфонс всміхнув ся із вдоволеня та підсвистував стиха пісеньку із якоїсь опери.

В думці вже обчислював яка то користь для нього вийде із супружа матері із богатим ґрафом і раз ще взяв в руки намисто, щоб йому зі всїх сторін приглянутись та блиском його натїшитись.

— Що за чудесний вогонь а яка артистична оправа! — воркотів. — Хотїв би я знати скілько то вартує. Чи можеб золотникаря про се спитати, мамо? — так із нехотя кинув.

— Дурачиш! — обрушилась бароиха, живо відбираючи коробку йому із рук. Ся синова увага, побудила в ній підозріне до нього. Обавлялась, що Альфонс мав якусь потайну думку, згадуючи про вартість та золотника

ря. — Пощо тобі ціни? — докинула нерадо. — Чейже кождий на перший зараз погляд знати може, що се намисто малий маєток собою представляє.

— Справді, мамо, маєте чортівське щастє! — заревотав ся Альфонс, недбайливо падаючи на побіч нього стояче крісло.

— Так ні звідси, ні звідти, являється у вас якийсь Крез й стараєть ся о вашу руку — тепер будете ґрафинею та крім того ще дістаєте лепського та залюбленого висше ух чоловіка!

Бароніха з гнївом відвернула ся.

Спосіб, як Альфонс до ньої говорив, не подобав ся їй задля ріжних причин.

Після надуми сховала жемчуги у шафу й на ключ замкнула.

Молодий чоловік приглядав ся тому з насмішкою. Запримітив поспіх, з яким вона шафу на ключ замикала та ключ в кишеню вложила й тому нараз спокірнів й почав просити:

— Мамо, чи не далиб ви мені пять тисяч ґульденів? Вчера знова не повело ся мені при картах і я взяв на себе з'обовязанє, що є понад мої сили. Тепер доперва я се бачу й пізнаю!

Бароніха обрушила ся.

Хотіла йому сказати, що таким легкодушним поведенєм приведе її до руни, що сим свою будучність збавить, що колись жаліти ме того і ще дещо — але пригадала собі знова дорогоцінний дарунок, який дістала в доказ любови від свойого нареченого, ґрафа Байтена й випогодило ся захмарене її чоло.

Альфонс радів в души.

Так він не перечислив ся й веселий настрій матері для себе визискав.

Кілька днів пізнійше, коли в палаті баронихи почали ладитись до весіля, нараз появив ся ґраф із сіяючим лицем в сальоні своєї нареченої.

Гарна ся жінка врадувана вибігла напроти й сердечно його привитала. Але поки ще вспіла що сказати, він живо почав:

— Подумай, найдорозша, кохана Кльотильдо! Вчера пополудни я був в столиці й оглядав там один напричуд гарний дім, який бажав би на власність набути!

Відтак подрібно розповів, як прийшов на таку думку й живо розписав перед ньою все уряджене того дому.

Бароніха прислухувалась йому із великим захватом та зацікавленєм. Була прямо у семому небі.

— Можу тобі лиш се сказати, Кльотильдо — тягнув Волдінґ дальше — що самий вид мене очарував. Я вже говорив із будівничим про купно і признаю, що ціна в порівнаню до якости казочно низька!

— А з якої причини дотеперішний властитель задумав його продати? — перебила Кльотильда.

— Потребує гроший на дальшу будову й тому так приступні услівя кладе, щоб лиш готівку роздобути! — пояснював наречений.

— Ах, се знамените! — кликнула бароніха вельми врадувана. — Се було завсїгди моїм бажанєм, щоб в столиці замешкати — а розуміє́сь — у власній хаті! Там, у великому місті, чоловік жиє зовсїм инакше, чим тут, в тій маломісточковій дірі.

— Коли се є твоїм бажанєм, кохана Кльотильдо, коли дійсно подобаєть ся тобі мій намір, то можна ще сьогодня поїхати нам до столиці, щоб ти змогла розглянути дім, поки я ще угоду зроблю. Тут дійсно ти одна рішаєш та лиш твоє слово тут вагу має. Тож оставляю се тобі до рішеня. Коли вважати меш, що дім сей не відповідає твоїм вимогам, то будемо мусїли розглянутись за яким другим.

Бароніха Кльотильда була зворушена такою незвичайною ввічливістю його. Дійсно, се мусїло її зворушити, як він тепер на кождому ступіню старав ся їй вгодити, як дуже числив ся з її смаком та забагами...

Вона дуже радо згодилась на се, щоб вволити бажаню нареченого. Зараз по полудни поїхала в товаристві ґрафа до столиці, щоб там оглянути нове своє гнїздочко.

Прибувши на місце переконала ся, що ґраф дійсно не пересадив. Дім сей вже із далеку представляв ся величаво а в середині був прибраний із дійсно великопанським смаком.

Бароніха не могла надивувати ся всьому та попала у великий захват. Оглянувши дім із верху та в середині кликнула в правдивому захваті:

— Але я-б дійсно була щаслива, в повному того слова значіню, колиб ми, дорогий ґрафе, могли тут урядити собі наше домашне огнище! Величавійшого пристановища хиба вже нігде не знайдемо, хочби цілий світ із свічкою в руках перешукали!

Ґраф ласкаво підсміхав ся, запевнював, що чуєть ся щасливим, що знайшов щось такого, що її бажаню відповідає та приобіцяв будівничому — що, наслухавшись стільки похвал, прямо сіяв із радости — що за кілька днів знова приїде та вручить йому 50 тисячів, як частину вартости того дому.

Бароніха прямо не могла піймити свого щастя. Була очарована милим поведенєм свойого нареченого. Будучність представлялась їй в рожевих барвах а ніколи, навіть в найсміливійших мріях, не представляла собі своєї будучности красшою, більш промінистою, як ся, що їй тепер всміхалась.

Коли остаточно вернула домів, прямо не могла нарозказувати ся Альфонсови про величавість та виставність будучої посілости а рівночасно зазначила, що її наречений телеґрафічно приказав свойому секретареви, щоб ціле уряджене замку перевіз до дому у місті.

Перед вінчанєм мав ще самий туди поїхати, щоб особисто доглянути уладженя дому та постарати ся о якнайстараннійше привернене порядку.

— А подумай самий — додала — що цілу вартість будинку, 600,000 ґульденів, він хоче виплатити властителеви сейчас як лиш перевезем ся до столиці.

— От, чортяка! Мусить мати гарні гроші! — закляв Альфонс. — Я дуже цікавий побачити той дім, мамо, а маю надію, що подумаєте і про мене та оставите й мені там який вигідний кутик.

Хмарка невдоволеня просунула ся по лици баронихи. Правду сказавши, вона й не думала про се, щоб його з собою туди брати, а тепер лиш уста пригризла.

Її син в послідних часах з такою насмішкою висказував ся про залицяня ґрафа і так недвозначно давав їй

зрозуміти, що її вік зовсім не відповідає такому закоханю, з яким вона перед ним зраджувала ся, що остаточно кождочасна стріча із сином ставала їй немилою.

Відчувала, що він все буде їй мішав домашний супокій, тому порадила йому, щоб зараз після вінчаня вибрав ся в довшу подорож, що остаточно вже здавна було його мрією.

Молодий барон зразу не доміркував ся, що мати за всяку ціну хоче його позбути ся. Мимохіть пристав на її предложенє, особливо, коли мати приобіцяла йому дати досить поважну суму гроший на подорож.

Ґраф Байтен в послідних днях не заходив так часто, бо приготованя до супружого стану весь час йому забирали.

— Майже кождого дня мушу висилати телеґрами до своєї посілости — оповідав. — Приходять запити чи жовтий сальон, то знова синю спальню або хінський павільон також мають перевезти — прямо цілу днину лиш пиши та давай розпорядженя.

В яких пять днів після спільної поїздки до столиці, прийшов ґраф, та якийсь аж блідий зі злости.

— Що тобі, найдорозший? Чи може хорий? — журливо допитувала Кльотильда.

— Ні, нічого не стало ся надзвичайного — тільки малий клопіт маю. Подумай лише: вислав я телеґраму до свойого касієра, щоб мені прислав тих 50,000, які маю зложити завтра як завдаток на наш дім, а доґепер мені ще не доручено. Гроші вже мусять бути в місті, а лиш в дорученю десь зайшла якась неточність. Дуже мені прикро, що мушу писати до будівничого, щоб здержав ся ще кілька днів поки не дізнаю ся що стало ся із грішми. А я так страшно не люблю неточности та недодержуваня з'обовязань на час.

Я-ж запевнив його, що завтра гроші йому доручу!

— Але-ж мій найдорозший, чого-ж тобі журити ся? Прошу, не гнївай ся, а прийми тимчасом сї гроші від мене! Се не справить мені ніяких недогідностий! Перейду ся лиш до свойого банкира!

ВЕЛИКИЙ СОННИК

ВОРОЖБИТ-ЧАРОДІЙ.

УЛОЖЕНИЙ ПІСЛЯ
ХАЛДЕЙСЬКИХ, ЄГИПЕТСЬКИХ ТА ПЕРСЬКИХ
МУДРЦІВ.

ПОЯСНЯЄ ПРО:

мрії, сни, привиди, явища та вішованя --- виявляє тайну і способи, яких вживали в старовину для предсказуваня будуччини --- поучує про ворожбу із рук, лиця та инших частий тіла, а також із карт --- виявляє значінє снів і подає богато ще инших цікавих відомостий пригожих так молодим як і старим в смутку та веселости.

Ціна 80 цнт.

Замовленя на всякі книжки, ноти, музичні інструменти, оправу книжок і печатки приймає:

KNYHARNIA PASICHNIAKA
850 MAIN STREET.
WINNIPEG. MANITOBA.

ПРАВДИВІ

ВОРОЖБИ БУДУЧНОСТИ

з місяців, з поодиноких частий
людського тіла і карт

після
найславнійших арабських, єгипетських і французьких ворожбитів.

Ціна примірника 25 цнт.